

Говор предсједавајуће Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ Борјане Кришто на 7. Конференцији предсједника парламената држава Западног Балкана у оквиру теме „Југоисточна Европа на путу ка Европској унији“

Будимпешта, 16. октобар 2015.

"Поштовани предсједниче Парламента Мађарске, г-дине Kover, уважене колеге предсједници парламената, даме и господо.

Изнимно ми је задовољство што вас могу поздравити овдје у Будимпешти и што имам прилику казати неколико ријечи о овој надасве актуалној и свеобухватној теми, којој сви требамо посветити изнимну позорност, будући се тиче нас и генерација које долазе.

Сви се трудимо да Југоисточна Европа постане боље мјесто за живот данашње и будуће генерације. Сматрам да је Европска унија и њезина постигнућа на плану господарскога развоја, сурадње држава, солидарности и заштите људских права уистину, заједница народа и држава која пружа и нама прилику за постизању тог циља.

Увјерена сам такођер да Европске унија није цјеловита без укључења и држава с југоистока Европе, те да ће унаточ тренутачним објективним тешкоћама, политика проширења према земљама Југоисточне Европе и даље остати у фокусу.

Изражена спремност к придруживања наших држава Европској унији огледа се прије свега у политичкој вољи владајућих структура да подуму одлучан корак ка креирању виталних господарстава и напредних друштава. Као што знамо, у протекла два десетљећа земље југоисточне Европе направиле су важне кораке у својој господарској и политичкој трансформацији, интеграцији у глобалну економију, те приближавању Европској унији.

Међутим, за даљњи напредак нужна је provedба циљне реформске агенде у свакој од земаља Југоисточне Европе, као и на регионалној разини (Стратегија Југоисточне Европе 2020), првенствено у смислу убрзања господарског раста, смањењу сиромаштва и економске неједнакости, повећању продуктивности и запослености, стварања повољнијег животног окружења младима, те реализацији заједнички координираних пројеката у оквиру Берлинског процеса.

Интеграцијски пут Босне и Херцеговине, као што вјерујем сви знате, није нимало лаган. Он је кроз различита раздобља био оптерећен мноштвом проблема. За разлику од других земаља регије, Босна и Херцеговина је додатно оптерећена наметнутим уставним системом, који није добио демократски легитимитет у Парламентарној скупштини БиХ. Осим тога тај Устав БиХ (Анех

IV ДМС) садржи одредбе које нису демократске и које су директна препрека испуњавању демократских стандарда на путу за Европску унију.

Међутим, нити у једном тренутку европско опредељење није доведено у питање, народи и грађани Босне и Херцеговине никада нису посумњали у своју природну припадност Европској унији.

У низу покушаја и иницијатива тренутно смо фокусирани на Британско-њемачку иницијативу, која је успједила након избора одржаних у листопаду 2014. године, којом је дефиниран нови приступ према БиХ, те је омогућила покретање бројних политичких, господарских и социјалних реформи у циљу достизања бољих стандарда управљања и одрживог развоја земаља чланица Европске уније.

На позитивном валу новог приступа ЕУ, Парламентарна скупштина БиХ, Предсједништво БиХ, те лидери политичких странака, почетком 2015. године усвојили су и потписали Изјаву о европској предидејљености и неопходним реформама земље на путу к Европској унији којом су се све институције у БиХ, у складу са својим уставним надлежностима, обавезале да ће у своје програме рада укључити и све реформе неопходне за напредак БиХ у процесу придруживања ЕУ. Недуго након тога, а седам година након потписивања, точније 1. липња 2015., ступио је на снагу Споразум о стабилизацији и придруживању којим је успостављено блиско партнерство између ЕУ и БиХ, што представља значајан помак за нашу земљу.

Уз све то Босна и Херцеговина први пута у повијести предсједа Одбором министара Вијећа Европе, чиме нам је указана прилика да представимо културне, господарске и туристичке потенцијале наше земље, али и читаве регије, те остатку Европе покажемо да су и наше друштвене вриједности утемељене на поштовању људског достојанства и заштити људских права. Став Босне и Херцеговине по питању интеграције у заједницу европских народа је неупитан- за нас ЕУ нема алтернативу, стога је, у служби опћег просперитета и добра који се очитују кроз европску перспективу наше земље, нужно надиди нека питања и односе који су препрека на том путу. Нужно је унутар земље радити на изградњи међусобног повјерења и уважавања и изградњи Босне и Херцеговине као државе равноправних народа и грађана.

Заједничка визија подразумидјева прије свега свијест о властитој сложености и о будућности БиХ у ЕУ, у којој би, полазећи од темељних вриједности на којима почива ЕУ, а поштујући начела супсидијарности, регионализације, федерализације, вишеразинског управљања и легитимног представљањамогла ријешити и своја национална и државно-политичка питања.

Босни и Херцеговини је, како сам већ казала, након дуљег раздобља стагнације, ступањем на снагу Споразума о стабилизацији и придруживању, пружена нова прилика. Сада је на нама да многе ствари избалансирамо, да будемо вјеродостојни у исказивању стајалишта БиХ, како би били схваћени на адекватан начин и добили примјерену подршку на путу к Европи. Та подршка

резултирала би укључивањем у оне сегменте којима кроз овај процес желимо приступити, а то је, између осталог, приступ фондовима из којих можемо, кроз регионалну сарадњу, или самостално, осигурати одређена средства, у циљу усмјеравања земље и цјелокупне регије к новом развојном путу.

Југоисточна Еуропа тежи промјенама, првенствено кроз убрзавање социоекономских реформи, модернизацију и поновну индустријализацију економије, како би се осигурао бољи животни стандард и отворила нова радна мјеста. Иако свака земља има свој властити пут к Еуропској унији, не смијемо заборавити ни значај заједничког развојног пута. Он подразумијева регионални приступ који тежи цјеловитом развоју читаве регије и фокусиран је на скуп развојних сегмената, које ће имати за циљ инфраструктурну, господарску и енергетску повезаност регије.

Еуропска унија, као успјешно реализирана консоцијацијска идеја у функцији хармонизације и међусобне солидарности, представља пројект мира, унутар којег се, кроз интеркултурално сусретање и прожимање, ради на очувању свих идентитета, те међусобном уважавању. Стога је неопходно да интеграција овог дијела Еуропе почива управо на тој идеји, како би заједнички одговорили на изазове који су пред нама.

Хвала на позорности." (крај)